

Oppfølging av 12 institutter utenfor grunnfinansieringssystemet

---

Forslag med utgangspunkt i regjeringens strategi for instituttpolitikken

---

Rapport til Kunnskapsdepartementet

© Norges forskningsråd 2020

Norges forskningsråd

Postboks 564

1327 Lysaker

Telefon: 22 03 70 00

Telefaks: 22 03 70 01

post@forskningsradet.no

www.forskningsradet.no/

Publikasjonen kan bestilles og lastes ned fra

www.forskningsradet.no/publikasjoner

eller grønt nummer telefaks: 800 83 001

Oslo, juni 2020

ISBN 978-82-12-03855-4 (PDF)

Sammendrag

Regjeringens Strategi for en helhetlig Instituttpolitikk ble lansert i februar 2020. Målet er en helhetlig instituttpolitikk og regjeringen har satt en felles ambisjon for alle institutter som denne strategien gjelder for: "Instituttsektoren skal utvikle kunnskapsgrunnlag for politikkutforming og bidra til bærekraftig utvikling og omstilling, gjennom forskning av høy kvalitet og relevans." Regjeringen definerer at instituttpolitikken gjelder for de 32 forskningsinstituttene og -konsernene som mottar grunnfinansiering gjennom Forskningsrådet, samt ytterligere 12 institusjoner.

Kunnskapsdepartementet har gitt Forskningsrådet i oppdrag "å konkretisere innholdet i en felles oppfølging av de 12 instituttene utenfor grunnfinansieringssystemet". Denne rapporten utgjør leveransen for dette oppdraget.

Rapporten gir en kort beskrivelse av de to gruppene av institutter nevnt ovenfor, omfanget av deres FoU og finanseringen av dette. Det har vært gjennomført én-til-én-møter med ledelsen for alle de 12 instituttene. Instituttene har dessuten skriftlig besvart et utvalg av spørsmål Forskningsrådet har stilt dem. Eierdepartementene er blitt holdt orientert gjennom to korte møter, rett før og rett etter møtene med de 12 instituttene.

Rapporten konkluderer med en anbefaling om å opprette en felles oppfølgingsarena for de 12 instituttene som omfatter følgende fire elementer:

- rapportering av nøkkeltall
- forskningsfaglig rapportering
- etablering av møteplasser
- oppfølging av vitenskapelig kvalitet på sikt

Forskningsrådet anbefaler også at for de "forskningstunge" institusjonene blant Gruppe II- bør eierdepartementene vurdere om en del av bevilgningen allokeres som grunnbevilgning for forskning. Disse bevilgningene skal ikke nødvendigvis tildeles og følges opp gjennom Forskningsrådet.

Innhold

Sammendrag	2
Innhold	3
1. Innledning.....	4
2. Oppdraget fra Kunnskapsdepartementet	4
2.1 En mer helhetlig instituttpolitikk.....	5
Felles oppfølging.....	5
Nøkkeltall.....	5
Strategiske møteplasser	5
2.2 Forskningsrådets perspektiv – nye muligheter for strategisk kommunikasjon	5
3. Instituttsektoren.....	6
3.1 De 12 instituttene utenfor grunnfinansieringsordningen	8
3.2 Gruppe II-instituttene FoU-virksomhet	8
Omfang	8
Finansiering	9
4. Metode og prosjektgjennomføring	10
5. Observasjoner og tilbakemeldinger	10
5.1 Oppfølging av forskningsaktivitet.....	11
5.2 Rapportering av nøkkeltall	11
5.3 Felles oppfølging og møteplasser.....	12
6. Oppfølging av institutter i grunnfinansieringsordningen.....	12
6.1 Bevilgning og rapportering.....	13
6.2 Kommunikasjonsarenaer.....	14
7. Forslag til felles oppfølging.....	14
7.1 Oppfølgingsarena	14
7.2 Rapportering av nøkkeltall	15
7.3 Forskningsfaglig rapportering.....	16
7.4 Etablering av møteplasser og arenaer.....	16
7.5 Oppfølging av vitenskapelig kvalitet	17
7.6 Grunnfinansiering av forskning	18
Vedlegg: Hovedpunkter diskutert med og utsendt til instituttene.....	19

1. Innledning

Forskningsrådet er i sine vedtekter gitt et strategisk ansvar for norsk instituttsektor,¹ og har en uttrykt målsetning om å "bidra til at forskningsinstituttene styrker og videreutvikler sin særegne rolle i forsknings- og utviklingssystemet".² Som en del av strategiarbeidet ble rapporten *En målrettet og effektiv instituttpolitikk*,³ kalt *Synteserapporten*, levert i desember 2018. Denne ga en systematisk gjennomgang av Forskningsrådets evalueringer av de instituttene som er omfattet av *Retningslinjene for statlig grunnfinansiering av forskningsinstitutter og forskningskonsern*.⁴ *Synteserapporten* inneholdt flere anbefalinger, spesielt knyttet til innretning og omfang av grunnfinansieringsordningen.

Synteserapporten ble fulgt opp med etableringen av det interdepartementale Instituttprosjektet som utarbeidet kunnskapsgrunnlaget for *Regjeringens Strategi for en helhetlig Instituttpolitikk*, Instituttstrategien, lansert i februar 2020.^{5,6} Strategien gjelder for de 32 instituttene og forskningskonsern omfattet av de statlige retningslinjer for grunnfinansiering, samt ytterligere 12 statlige institusjoner.

Som en videreføring av *Synteserapporten* og Instituttprosjektet ble Forskningsrådet tildelt to rådgivningsoppdrag. Det ene var å foreta en gjennomgang og vurdering av den statlige grunnfinansieringsordningen. Det andre var "å konkretisere innholdet i en felles oppfølging av de 12 instituttene som i dag er utenfor grunnfinansieringssystemet". Denne rapporten utgjør leveransen for det siste av disse to oppdragene.

2. Oppdraget fra Kunnskapsdepartementet

I Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev til Forskningsrådet for 2020 er Forskningsrådet tildelt et oppdrag med følgende hovedpunkter:⁷

- Forskningsrådet skal konkretisere innholdet i en felles oppfølging av de 12 instituttene som i dag er utenfor grunnfinansieringssystemet.
- Instituttene bør rapportere på et felles sett med nøkkeltall. Utvalget av nøkkeltall skal bygge på en kost-/nyttvurdering og ta utgangspunkt i det instituttene allerede rapporterer på.
- De 12 instituttene skal fortsatt styres av eierdepartementene.
- Forskningsrådets oppfølging skal ikke komme i konflikt med den formelle styringslinjen.
- Frist for Forskningsrådets leveranse til KD er 15. juni 2020.

---

¹ <https://www.forskningsradet.no/om-forskningsradet/oppgaver-organisering/vedtekter/>

² <https://www.forskningsradet.no/om-forskningsradet/publikasjoner/2014/instituttsektoren/>

³ <https://www.forskningsradet.no/om-forskningsradet/publikasjoner/2018/synteserapport-instituttsektoren-i-norge/>

⁴ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/retningslinjer-for-statlig-grunnfinansiering-av-forskningsinstitutter-og-forskningskonsern/id2690610/>

⁵ <https://www.regjeringen.no/contentassets/980bb6529e194ddb970dc04b4d138af2/instituttrapporten.pdf>

⁶ <https://www.regjeringen.no/contentassets/980bb6529e194ddb970dc04b4d138af2/instituttstrategi.pdf>

⁷ <https://www.regjeringen.no/contentassets/86880f6389e84064b7216d5279384876/norges-forskningsrad---tildelingsbrev-2020-1680527-1681851.pdf>

2.1 En mer helhetlig instituttpolitikk

Felles oppfølging

Regjeringens instituttstrategi har som målsetning at "instituttpolitikken skal være helhetlig, slik at den er oversiktlig og har elementer som henger godt sammen."

For å bidra til en mer helhetlig instituttpolitikk ønsker regjeringen at Forskningsrådet skal følge opp forskningen i de 12 instituttene utenfor grunnfinansieringsordningen. Dette kan også legge til rette for "å øke samarbeid på tvers av tradisjonelle grenser."

Nøkkeltall

Instituttstrategien anbefaler at oppfølgingen Forskningsrådet også bør inkludere rapportering av et felles sett med nøkkeltall om forskning. "Det vil gi bedre styringsinformasjon og bedre muligheter for sammenligning enn i dag, for både departementene og instituttene selv." Det presiseres at utvalget av nøkkeltall bør ta utgangspunkt i det instituttene allerede rapporterer på i dag.

Strategiske møteplasser

Regjeringen påpeker verdien av strategiske møteplasser, og mener at slike også bør inkludere instituttene utenfor grunnfinansieringsordningen. Målsetningen er "økt tverrfaglighet, nettverks- og relasjonsbygging, kompetansebygging og læring på tvers av institutter og sektorer".

2.2 Forskningsrådets perspektiv – nye muligheter for strategisk kommunikasjon

Forskningsrådet ser at en felles oppfølging åpner nye muligheter for strategisk kommunikasjon mellom de aktuelle 12 instituttene og Forskningsrådet. Forskningsrådets erfaring er at strategisk oppfølging av instituttene i grunnfinansieringsordningen,⁸ innhenting av nøkkeltall og felles møteplasser gir viktig innsikt i institusjonenes strategier, forskning, utfordringer og behov.

En tettere dialog vil, etter Forskningsrådets erfaring, legge til rette for:

- direkte kommunikasjon og enklere informasjonsflyt
- mulighet for å løfte fram felles problemstillinger og initiativer, også for instituttene utenfor grunnfinansieringssystemet
- bedre innsikt for Forskningsrådet i instituttens strategier, forskning og behov
- bedre utnyttelse av FoU-miljøenes kompetanse og spesifikk forskningsinfrastruktur
- bedre dialog og nettverk mellom institutter, uavhengig av deres tilknytningsform og finansiering

Rapportering av et felles sett av nøkkeltall kan bidra til synliggjøring og "benchmarking" av omfang, relevans og kvalitet både for instituttene selv, samt overfor deres eierdepartementer og Forskningsrådet.

---

⁸ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/retningslinjer-for-statlig-grunnfinansiering-av-forskningsinstitutter-og-forskningskonsern/id2690610/>

En tettere oppfølging vil bl.a. sette Forskningsrådet enda bedre i stand til å tilpasse sine virkemidler til alle institutter omfattet av regjeringens strategi, gi tydeligere råd til myndigheter om nødvendige rammebetingelser for sektoren og å gjøre bedre administrative vurderinger ved søknadsbehandling.

3. Instituttsektoren

Regjeringens instituttstrategi uttrykker følgende ambisjon for instituttsektoren:⁹ "Instituttsektoren skal utvikle kunnskapsgrunnlag for politikktutforming og bidra til bærekraftig utvikling og omstilling, gjennom forskning av høy kvalitet og relevans." Instituttsektorens leveranser er altså todelt; institusjonene skal bidra både med kunnskap og til å løse samfunnsutfordringer, begge deler med forskning som fellesnevner.

Figur 1. Illustrasjon av Instituttsektoren i Norge.¹⁰ Gruppe 1-3 er omfattet av Strategi for helhetlig instituttpolitikk.

Instituttsektoren består av institusjoner som hverken er en del av UH-sektoren eller næringslivet, og som utfører forskning og utviklingsarbeid (FoU). Betegnelsen "forskningsinstitutt" omfatter ulike typer av institusjoner både når det gjelder faglig orientering, kunde- og brukergrupper, finansieringskilder, eierstruktur og organisasjonsform. Selv om sektoren er svært sammensatt, har instituttene en tydelig og viktig rolle som kunnskapsleverandør i det nasjonale FoU-systemet.

Instituttsektoren i Norge kan framstilles som en lagdeling av hovedgruppene av institusjoner som inngår i sektoren. Dette er illustrert i figur 1. I kjernen finner vi instituttene i gruppe 1 som er omfattet av *Retningslinjer for statlig grunnfinansiering*.¹¹ Dette er institutter og konsern med FoU som hovedaktivitet. I 2020 tildeles 32 virksomheter grunnfinansiering gjennom Forskningsrådet. Instituttene i gruppe 1 er, med noen få unntak, uavhengige institusjoner organisert som stiftelser eller aksjeselskaper. Utover at om lag 7 til 20 % av omsetningen er grunnbevilgning, finansieres gruppe 1-

⁹ <https://www.regjeringen.no/contentassets/980bb6529e194ddb970dc04b4d138af2/instituttstrategi.pdf>

¹⁰ <https://www.regjeringen.no/contentassets/980bb6529e194ddb970dc04b4d138af2/instituttstrategi.pdf>

¹¹ <https://www.forskningsradet.no/contentassets/474eb48c63f348259a2fa524fe875730/retningslinjer-for-statlig-grunnfinansiering-fastsatt-14.-januar-2020.pdf>

instituttene hovedsakelig gjennom oppdrag for privat eller offentlig sektor, samt bidrag tildelt av Forskningsrådet, EU o.a. på åpne konkurransearenaer.

De 12 instituttene i gruppe 2 og 3 omfatter både institutter som har FoU som kjerneaktivitet, og virksomheter med andre hovedformål enn FoU. For noen av disse kan FoU-aktiviteten være av et betydelig omfang, mens den for andre utgjør en mindre del av virksomheten. De er alle offentlig eide institutter, og er ikke er omfattet av *Retningslinjene for statlige grunnfinansiering*. Det er disse 12 instituttene Forskningsrådet har fått i oppdrag å konkretisere en felles oppfølging av. Tabell 1 gir en oversikt over de 12 aktuelle institusjonene og deres respektive eierdepartementer.

Tabell 1. Oversikt over institusjonene i gruppe 2 og 3 og deres respektive eierdepartementer

Statlige forskningsinstitutter	
Havforskningsinstituttet (HI)	NFD
Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI)	ASD
SIMULA	KD
Forsvarets forskningsinstitutt (FFI)	FD
Offentlige institusjoner med annet hovedformål enn FoU	
Norsk Polarinstitutt	KLD
Meteorologisk Institutt	KLD
Nasjonalt Folkehelseinstitutt	HOD
Norges Geologiske Undersøkelse	NFD
Norges Vassdrag- og energidirektorat	OED
Arkivverket	KUD
Nasjonalbiblioteket	KUD
SSB	FIN

SIMULA Research Laboratory AS er i denne sammenheng i en særstilling ved at de mottar grunnfinansiering til forskning og midler øremerket spesielle FoU-formål bevilget direkte fra ulike departementer. Fra 2019 tildeles disse bevilgningene gjennom Forskningsrådet. Tabell 1 gir en oversikt over de tolv aktuelle institusjonene og deres respektive eierdepartementer.

Det er altså de 44 instituttene i gruppe 1, 2 og 3 som regjeringens instituttpolitikk gjelder for. Dette er institutter som grunnfinansieres eller eies av tilsammen 10 departementer.

I 2018 utgjorde FoU-virksomheten i gruppe 1-4 totalt ca. 9400 årsverk med driftsutgifter på 13,7 mrd. kroner. Basert på rapportering til NIFUs FoU-statistikk bidro FoU-aktivitetene i gruppe 2 og 3 med over 25 % av totalen i instituttsektoren, tilsvarende driftsutgifter til FoU på nærmere 3,5 mrd. kroner.¹²

¹² <https://www.nifu.no/fou-statistiske/fou-statistikk/>

3.1 De 12 instituttene utenfor grunnfinansieringsordningen

De 12 instituttene utenfor grunnfinansieringsordningen kategoriseres ofte som "forvaltningsinstitutter", dvs. institutter som har store offentlige oppgaver, og ikke nødvendigvis har et utviklet marked, eller ikke skal operere i et marked. Dette er institusjoner som i stor grad har oppgaver knyttet til å framskaffe kunnskapsgrunnlag, å forberede saker og, i noen tilfeller, å fatte vedtak for norske myndigheter. Som leverandør av grunnleggende, langsiktig forskning på utvalgte områder er Simula Research Laboratory AS et unntak fra dette.

Alle institusjonene med unntak av Simula Research Laboratory AS er forvaltningsorganer, og kunne som sådan betegnes som "Forvaltningsinstitutter". Simula faller ikke naturlig innenfor denne betegnelsen. I det videre benyttes i denne rapporten derfor begrepet "Gruppe II-instituttene" om de 12 institusjonene i gruppe 2 og 3.

Gruppe II-instituttene er en sammensatt gruppe med betydelig variasjon i samfunnsoppdrag og størrelse, og ikke minst i omfang og finansiering av FoU. Det er likevel viktige fellestrekk mellom flere av instituttene når det gjelder overordnet rolle, finansieringsmodell, organisering og styring. Blant annet spesifiseres disse instituttenes samfunnsoppdrag, arbeidsoppgaver og leveranser gjennom stortingsproposisjoner og tildelingsbrev, og følges opp gjennom etatsstyringsprosesser. Virksomheten rapporteres gjennom direkte dialog med eierdepartementer, samt publiserte årsrapporter.

For de fleste Gruppe II-instituttene omfatter en del av virksomheten spesialoppgaver som f.eks. datainnsamling, drift av infrastruktur eller annen tjenesteyting. Instituttene finansieres gjennom driftsbevilgninger fra sine eier departementer, tilskudd og overføring samt salgs- og leieinntekter. Den største delen av driftsinntektene ligger i bevilgningen fra departementene. De fleste av Gruppe II-instituttene opererer i liten grad i det vi kan kalle er marked for oppdragsforskning. FFI kategoriserer likevel hoveddelen av sine inntekter fra Forsvarsvarsdepartement som salgs- og leieinntekter.

3.2 Gruppe II-instituttens FoU-virksomhet

Omfang

Som nevnt er det ulikt omfang og finansiering av FoU i Gruppe II-instituttene. Med unntak av FFI og Havforskningsinstituttet, som begge rapporterer nøkkeltall til NIFU,¹³ er det ikke tilgjengelig statistikk for FoU individuelt for disse instituttene. Nøkkeltallene indikerer at FFI og Havforskningsinstituttet leverer ca. 50 % av FoU-årsverkene i Gruppe II-instituttene. Simula anser at det alt vesentlige av deres 145 årsverk er knyttet til FoU. Folkehelseinstituttet, Meteorologisk Institutt, Polarinstituttet, SSB og STAMI har også betydelig forskningsaktivitet.

Tabell 2 gir en oversikt over FoU-aktivitetene i Gruppe II-instituttene for 2018 totalt. Tallene er en sammenstilling av NIFUs FoU-statistikk.¹⁴ I tillegg til 1575 egne FoU-årsverk finansierer Gruppe II-

---

¹³ <https://www.nifu.no/fou-statistiske/fou-statistikk/>

¹⁴ <https://www.nifu.no/fou-statistiske/fou-statistikk/>

instituttene også nesten 750 FoU-årsverk hos andre.¹⁵ Som det framgår av tabellen rapporterer Gruppe II-instituttene at over 40 % av virksomheten er FoU.

Tabell 2. Oversikt over FoU-aktivitet som andel av driftsutgifter og årsverk for Gruppe II-instituttene totalt for 2018.

	Gruppe II-instituttene totalt	FoU-andel	
		FoU-andel	FoU-andel %
Driftsutgifter (mill. kroner)	7 900	3 426	43 %
Egne FoU-årsverk (antall årsverk)	5 522	1 575	29 %

Kilde: NIFU, FoU-statistikk

Finansiering

Tilbakemeldingene på hovedpunktene diskutert med og utsendt til instituttene (se vedlegg 1) synliggjør at det er ulikheter i hvordan FoU finansieres i institusjonene. De fleste instituttene presiserer at FoU er en integrert del av virksomheten, og ett av flere "verktøy" nødvendig for å levere på samfunnsoppdraget. Flere institutter skriver i sine tilbakemeldinger at deres FoU-aktiviteter delvis er finansiert gjennom bevilgningen over statsbudsjettet, mens for flere andre, f.eks. for Folkehelseinstituttet, er forskningen finansiert eksternt, hovedsakelig gjennom bidragmidler.

De aller fleste Gruppe II-instituttene tildeles forskningsmidler fra Forskningsrådet og EU, eventuelt annen ekstern finansiering. I noen tilfeller bidrar institusjonene med egne årsverk i eksterntfinansierte FoU-prosjekter. Simulas virksomhet er hovedsakelig finansiert gjennom en grunnbevilgning fra flere departementer, fra forskningsbevilgninger fra prosjekter i Norges Forskningsråd og gjennom forskningsbevilgninger fra EU.

Tabell 3 viser FoU-utgifter i 2018 organisert etter finansieringskilder for hele instituttsektoren og for Gruppe II-instituttene separat.¹⁶ Det fram går av tabellen at ulike offentlige kilder utenom Forskningsrådet finansierer størstedelen av FoU-arbeidet i Gruppe II-instituttene.

Tabell 3. FoU-utgifter i 2018 etter finansieringskilde, instituttsektoren. Hele sektoren totalt (gruppe 1-4) og Gruppe II-instituttene separat.

Finansieringskilde	Hele sektoren		Gruppe II-instituttene	
	Mill. kr	Prosent	Mill. kr	Prosent
Norges forskningsråd	3 660	25 %	474	11 %
Andre offentlige kilder	7 089	48 %	3 484	80 %
Næringslivet	2 339	16 %	137	3 %
Utenlandske kilder	1 317	9 %	209	5 %
Andre nasjonale kilder	423	3 %	24	1 %
Totale utgifter til FoU	14 828	100 %	4 329	100 %

Kilde: NIFU, FoU-statistikk

¹⁵ Midler som overføres til andre i samarbeidsprosjekter, fremkommer som en driftsinntekt hos den institusjon som står som prosjektansvarlig overfor oppdragsgiver eller bidragsyter (f.eks. Forskningsrådet). Følgelig er FoU som andel av driftsinntektene en del høyere enn andel FoU-årsverk i egen institusjon.

¹⁶ <https://www.nifu.no/fou-statistiske/fou-statistikk/>

4. Metode og prosjektgjennomføring

Forskningsrådets arbeid ble initiert i slutten av 2019 i forbindelse med at oppdraget ble konkretisert i KDs tildelingsbrev til Forskningsrådet for 2020.¹⁷ Ved årsskiftet ble de aktuelle instituttene gitt kortfattet informasjon om oppdraget. Følgende aktiviteter er gjennomført siden da:

- Fellesmøte med eierdepartementer forbindelse med instituttpolitisk forum 7/2-2020 (vi hadde et eget møte HOD, som ikke kunne delta 7/2, noen dager etterkant).
  - Målsetningen med møtet var å gjennomgå bakgrunn og plan, samt å initiere diskusjonen om hvilke nøkkeltall det er hensiktsmessig og relevant å rapportere.
- Én-til-én møter med de 12 Gruppe II-instituttene ble gjennomført i perioden mars-april. Hovedpunkter behandlet i møtene finnes i vedlegg.
  - For Forskningsrådet var dette svært nyttige møter, og helt nødvendig for å danne seg et bedre og helhetlig bilde av instituttsektoren i Norge.
- Et utvalg av problemstillinger og spørsmål ble oversendt alle institutter i etterkant av møteserien, se vedlegg 1. Det er mottatt skriftlige tilbakemeldinger på disse fra samtlige.
- Fellesmøte med eierdepartementenes ble gjennomført i forbindelse med instituttpolitisk forum 13/5-2020; agenda:
  - Kort statusoppdatering fra Forskningsrådet.
  - Presentasjon av og diskusjon vedrørende hovedspørsmål og problemstillinger framkommet i møtene med instituttene.
  - Forskningsrådets leveranse og videre prosess.
- Det har vært uformell kontakt med Kunnskapsdepartementet underveis i prosjektet.

5. Observasjoner og tilbakemeldinger

Problemstillingene, observasjoner og synspunkter oppsummert i dette kapittelet framkom i møteseriene med Gruppe II-instituttene, deres eierdepartementer samt skriftlige tilbakemeldinger.

De langt fleste av instituttene oppfatter det som positivt å komme i tettere dialog og kommunikasjon med Forskningsrådet. Mange har samtidig uttrykt bekymring for potensielt merarbeid forbundet med rapportering, samt gitt uttrykk for at oppfølgingen ikke må innebære at Forskningsrådet forstyrrer etatsstyringsprosessene.

Det kan være på sin plass å presisere at det ikke er noe i oppdragets mandat som tilsier mer styring fra Forskningsrådet. Tanken er at innhenting av nøkkeltall og etablering av nettverk og kommunikasjon på strategisk nivå derimot skal bidra til bedre innsikt i instituttens strategiske tenkning, virksomhet, utfordringer og behov.

Oppsummeringen nedenfor er delt inn etter hovedelementene i oppdraget fra Kunnskapsdepartementet: Oppfølging av forskningsaktivitet, Rapportering av nøkkeltall og Nettverksarena.

---

¹⁷ <https://www.regjeringen.no/contentassets/86880f6389e84064b7216d5279384876/norges-forskningsrad---tildelingsbrev-2020-1680527-1681851.pdf>

5.1 Oppfølging av forskningsaktivitet

I Instituttstrategien presiseres følgende: "For forvaltningsinstituttene er det forskningen, og ikke forvaltningsoppgavene, som skal følges opp av Forskningsrådet". Dette ble diskutert og problematisert i de fleste av møtene med Gruppe II-instituttene. Mange instituttledere signaliserer at det er krevende og lite formålstjenlig for dem å skille mellom egen forskning og rådgivning/forvaltningsoppgaver fordi forskningsaktiviteter i stor grad er en integrert del av instituttens øvrige virksomhet. Flere påpeker samtidig at dette kan være problemstilling som er godt egnet for videre drøfting i en kommunikasjonsarena for Gruppe II-instituttene, gjerne med deltagelse også fra eierdepartementene.

Instituttprosjektet gjennomførte en kartlegging som synliggjorde betydelig variasjon i hvilken grad forskningspolitiske ambisjoner og premisser inngår i styringen av instituttene, inkludert om vitenskapelig kvalitet er vektlagt. Disse observasjonene bekreftes gjennom Forskningsrådets møter med, og skriftlige tilbakemeldinger fra, Gruppe II-instituttene. For noen er FoU lite omtalt i tildelingsbrev, men institusjonen utfører likevel til dels betydelig forskningsaktivitet som del av leveransene på sitt samfunnsoppdrag. For andre er forskning tyngre inne i institusjonens formål og tildelingsbrev. For atter noen utgjør forskningsoppgaver en liten og lite profilert del av virksomheten. Flere av Instituttene rapporterer relevante styringsparametere for produksjon av forskning i sine årsrapporter.

Mange av institusjonene har ikke anledning til, eller ønsker ikke, å drive oppdragsforskning av hensyn til sin uavhengighet. Noen institutter rapporterer at de fra tid til annen har vunnet forskningsoppdrag gjennom anbud på Doffin. FFI angir at de for en stor del er oppdragsfinansiert.

Det har vært spørsmål om hva som er forskjellene mellom gruppe 2 og 3 i figur 1; altså forskjellen mellom "FoU-institutter som får driftsbevilgning direkte fra departementene" og "Offentlige institutter med FoU, men med et annet hovedformål." Forskningsrådet oppfatter at dette skillet ikke er vesentlig i regjeringens instituttstrategi. Heller ikke Forskningsrådet er opptatt av å skille de to gruppene 2 og 3 i figur 1.

5.2 Rapportering av nøkkeltall

I oppdraget til Forskningsrådet anbefales det at instituttene bør rapportere på et felles sett med nøkkeltall. Samtidig presiseres det at denne rapporteringen skal "bygge på en kost-/nyttevurdering", og i utgangspunktet ikke føre til nevneverdig merarbeid for virksomhetene. Alle Gruppe II-instituttene rapporterer i dag til NIFUs FoU-statistikk. Det er derfor naturlig å ta utgangspunkt i denne. Fordi FoU-statistikken er underlagt *Lov om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå* gis det ikke tilgang til tall for enkeltinstitutter.¹⁸ Denne problemstillingen er diskutert nærmere i kapittel 7.

Alle instituttene utenom Simula rapporterer publikasjoner i CRISTIN. Simula ønsker selv å rapportere i CRISTIN. Det vil være formålstjenlig om hele Gruppe II-instituttene rapporterer til CRISTIN, siden publikasjonspoeng er en allment akseptert indikator for oppfølging av vitenskapelig kvalitet.

---

¹⁸ <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1989-06-16-54>

5.3 Felles oppfølging og møteplasser

Instituttene i grunnbevilgningsordningen følges opp på fire arenaer, knyttet til deres faglige hovedfokus, og det er fire departementer som er ansvarlige for grunnbevilgningen til instituttene: Miljø- (KLD), primær- (LMD+NFD), samfunns- (KD) og den teknisk-industrielle (NFD) arenaen.

Forskningsrådet har fått i oppdrag å etablere en felles oppfølging for de 12 instituttene utenfor grunnfinansieringssystemet. Diskusjonene med instituttene har for en stor del dreiet seg om hvordan en ønsker at oppfølgingen og en møteplass mellom institutter, Forskningsråd og (eventuelt) eierdepartementer skal innrettes og organiseres. Her har tre ulike alternativer vært diskutert:

1. "Forvaltningsarena": En møteplass som inkluderer alle Gruppe II-instituttene.
2. "Fagarena": En møteplass for institutter med overlappende faglig fokus. Denne kan også inkludere institutter omfattet av *Retningslinjene for statlig grunnbevilgning*.
3. "Sektorarena": En møteplass for institutter som er knyttet til samme sektordepartement.

I møtene med Forskningsrådet signaliserte de fleste instituttene at det er ønskelig med en tettere dialog med Forskningsrådet, og kommunikasjonsarenaer som bidrar til dette, hilses velkommen. De skriftlige tilbakemeldingene varierer imidlertid en del når det gjelder ønske om innretning av en slik arena. Mange institusjoner signaliserer at en felles møteplass for Gruppe II-instituttene er et godt utgangspunkt både for å diskutere beste praksis, organisering og rapportering av forskningsaktivitet, forsknings-strategisk dialog, samt implementering av oppfølgingen fra Forskningsrådet.

Noen institutter er tydelige på at en slik møteplass må innebære mer enn informasjonsutveksling, og i tillegg må ha ambisjoner om å utvikle nasjonale strategier og mål. Andre har klare preferanser for en arena som samler forskningsinstitusjoner innenfor samme faglige interessefelt og altså ikke en egen arena for Gruppe II-instituttene.

Noen departementer har uttrykt at de er usikre på om eierdepartementer bør delta i en slik nettverksarena, da dette kan oppfattes som en del av eller i konflikt med, etatsstyringen.

6. Oppfølging av institutter i grunnfinansieringsordningen

Forskningsrådet skal konkretisere en felles oppfølging av 12 institutter utenfor grunnbevilgningsordningen. Instituttprosjektet peker på at "måten som Forskningsrådet følger opp de grunnfinansierte instituttene på, kan fungere som mønster" for en slik oppfølging.

Grunnfinansieringssystemet for forskningsinstitutter ble besluttet av Stortinget i 2008, og etablert fra 2009, ut ifra et behov for likebehandling av de ulike instituttene. Det er Forskningsrådet som forvalter grunnfinansieringssystemet. I 2020 tildeler Forskningsrådet 1135 mill. kroner i ordinær grunnfinansiering til 32 forskningsinstitutter og -konsern, dvs. gruppe 1 i figur 1.¹⁹ Retningslinjene for

---

¹⁹ I tillegg tildeler og følger Forskningsrådet også opp grunnbevilgningene til Simula Research Center AS.

statlig grunnbevilgning legger få føringer på bruken av grunnbevilgningen utover at den skal disponeres til langsiktig kunnskaps- og kompetanseoppbygging.²⁰

Retningslinjer for statlig grunnfinansiering av forskningsinstitutter og forskningskonsern formulerer også hovedpunktene i Forskningsrådets strategiske ansvar for bl.a. å bidra til "at instituttene utfører forskning av høy kvalitet", "at instituttene inngår som en effektiv og hensiktsmessig del av det norske forsknings- og innovasjonssystemet" og "å styrke instituttene strategiske og langsiktige kunnskapsoppbygging gjennom utformingen av Forskningsrådets egne virkemidler".²¹ En del av ansvaret inkluderer også å samle inn og kvalitetssikre årlige nøkkeltall for instituttene både som grunnlag for tildeling av grunnbevilgning, men også øvrig resultatvurdering, samt å rapportere til departementene om utviklingen i sektoren.

Forskningsrådet opplever å ha god kontakt med de 32 instituttene i grunnfinansieringsordningen. Innhenting av nøkkeltall og oppfølging gjennom kommunikasjonsarenaer på strategisk nivå setter Forskningsrådet i stand til å bidra til instituttene kunnskapsoppbygging gjennom utformingen av Forskningsrådets virkemidler, å gi tydeligere råd til myndigheter om nødvendige rammebetingelser for sektoren og å gjøre bedre administrative vurderinger ved søknadsbehandling.

Forskningsrådet er også i jevnlig dialog med interesseorganisasjonen for instituttene i grunnfinansieringsordningen, Forskningsinstituttene fellesarena – FFA.

Hovedelementene i Forskningsrådets oppfølging av grunnfinansieringsinstituttene er som følger:

6.1 Bevilgning og rapportering

Instituttene innrapporterer:

- nøkkeltall og FoU-statistikk til NIFU
- publikasjoner i CRISTIN
- forskningsfaglig aktivitet til Forskningsrådet (skriftlig rapportering)

Forskningsrådet:

- tildeler grunnbevilgning med omfordeling basert på resultatindikatorer hentet fra nøkkeltallene knyttet til **kvalitet og relevans**
- utarbeider årsrapport for hver tildelingsarena, samt samlerapport

---

²⁰ Typiske aktiviteter er:

- Flerårige og langsiktige forskningsprosjekter som forventes å bli av fremtidig betydning for instituttets brukere, og som tematisk bygger opp under instituttets formål og strategi
- Nettverksbygging, internasjonalisering, kompetanseutvikling og faglig fornyelse av forskerstaben
- Kvalitetssikring av forskningens resultater
- Publisering og formidling
- Doktorgradsutdanning og veiledning
- Som egenandel i forskningsprosjekter som ikke er knyttet til instituttets økonomiske aktivitet (EU-prosjekter mv.)
- Investeringer i forskningsinfrastruktur

Rettigheter til forskningsresultater finansiert av grunnfinansieringen ligger hos vedkommende institutt. Instituttet skal stille resultatene til disposisjon for alle interesserte på ikke-diskriminerende vilkår. Grunnfinansieringen må ikke benyttes til å kryss-subsidiere instituttets økonomiske aktiviteter, dvs. instituttets tilbud av varer og tjenester i et marked i konkurranse med andre aktører (oppdragsforskning o.l.).

²¹ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/retningslinjer-for-statlig-grunnfinansiering-av-forskningsinstitutter-og-forskningskonsern/id2690610/>

6.2 Kommunikasjonsarenaer

- Det arrangeres årlige instituttlederemøter mellom toppledelsen fra instituttene, toppledelsen i Forskningsrådet samt representanter fra sektordepartementene. Formålet med disse arenaene er å bidra til dialogen mellom departementene både som brukere og finansører av forskningen, instituttene og Forskningsrådet. I disse møtene utveksles informasjon og instituttpolitiske problemstillinger, f.eks. knyttet til rammebetingelser forskningsrådets bevinger og faglige prioriteringer.
- "Instituttpolitisk forum" er en møteplass mellom departementer som bidrar med grunnfinansiering til instituttene i grunnfinansieringsordningen, eller har andre særskilte interesser for enkelte av disse instituttene, og Forskningsrådet. Møter i forumet avholdes ved behov, og har vært hyppige i perioder der Forskningsrådet arbeider med spesielle oppdrag knyttet til instituttpolitikken, slik som det siste året.
- Forskningsrådet har jevnlig kontaktmøter med Forskningsinstituttens Fellesarena (FFA).
- Forskningsrådet har også jevnlig oppfølgingsmøter med enkeltinstitutter.

7. Forslag til felles oppfølging

Det er Regjeringen som fastsetter den norske instituttpolitikken, Forskningsrådet et vedtektsfestet strategisk ansvar for norsk instituttsektor. For institutter i grunnfinansieringsordningen er det strategiske ansvaret definert i retningslinjene for denne. For institutter som ikke er del av grunnfinansieringsordningen, har Forskningsrådet til nå ikke gjennomført noen systematisk oppfølging, men utøvd sitt strategiske ansvar gjennom for eksempel fag- og temaevalueringer, og gjennom utforming av sine budsjettformål.

7.1 Oppfølgingsarena

Forskningsrådet forslag til oppfølging omfatter fire elementer: rapportering av nøkkeltall, forskningsfaglig rapportering, etablering av møteplasser samt oppfølging av vitenskapelig kvalitet på sikt. Disse elementene inngår i en felles oppfølgingsarena for Gruppe II-instituttene, en arena utenfor, men som også kan være tilknyttet grunnfinansieringssystemet.

Forskningsrådet anbefaler:

Forskningsrådet etablerer en arena for oppfølging av Gruppe II-instituttene som inkluderer: Rapportering av nøkkeltall, forskningsfaglig rapportering, organisering av møteplasser samt oppfølging av vitenskapelig kvalitet på sikt. Forskningsrådet sammenstiller og vurderer årlig FoU-statistikk, utvalgte nøkkeltall for enkeltinstitusjoner, forskningsfaglig rapportering fra årsrapportene og kvalitetsoppfølgingen.

7.2 Rapportering av nøkkeltall

Forskningsrådet har god erfaring med at rapportering av nøkkeltall bidrar til å synliggjøre omfang, relevans og kvalitet, og gir mulighet for *benchmarking* og øvrig resultatvurdering både for instituttene selv og deres eierdepartementer.

Samtlige institutter i sektoren blir bedt om å levere FoU-statistikk til NIFU.²² Denne inkluderer estimerer for FoU-andel av driftskostnader og årsverk, samt hvordan FoU-aktivitetene fordeles på finansieringskilder, fagområder, teknologiområder.

FoU-statistikken inngår som del av norsk offisiell statistikk. Ved offentliggjøring av resultater blir derfor statistikkloven lagt til grunn hva gjelder konfidensialitet.²³ Denne loven tillater ikke publisering som identifiserer enkeltenheter. Dette betyr at tall fra FoU-statistikken kun kan benyttes til rapportering og oppfølging av Gruppe II-instituttene på aggregert nivå. Dersom det skal etableres et felles sett av nøkkeltall for Gruppe II-instituttene, må disse altså rapporteres separat.

Institutter i grunnbevilgningsordningen, samt FFI og Havforskningsinstituttet rapporterer i tillegg nøkkeltall for virksomheten til NIFU²⁴.

Det er viktig å merke seg at Nøkkeltallene som rapporteres til NIFU, utgjør totaltall for virksomhetene der det ikke skilles mellom FoU og eventuell annen type virksomhet. Det er antatt at institusjonene som leverer nøkkeltall, har FoU som hovedaktivitet.

Simula rapporterer også forskningsfaglig aktivitet skriftlig til Forskningsrådet.

Et flertall i Gruppe II-instituttene skriver i sine tilbakemeldinger (jf. kapittel 5) at de kan rapportere tall for FoU-årsverk og antall ansatte med doktorgrad. Dette fordi slike tall er grunnlag for rapportering i FoU-statistikken. Noen institusjoner baserer tallene på stillingskoder, andre er avhengig av å gjøre "manuelle" estimerer, mens noen har systemstøtte for å rapportere slike tall. Med ett unntak rapporterer alle instituttene inn sine publikasjoner til CRISTIN. Finansiering fra Forskningsrådet og EU finnes som egen post i instituttens regnskaper.

Flere av institusjonene samarbeider tett med universiteter, og bidrar til master- og doktorgrad-utdanning. Mange av forskningsinstitusjonene investerer i og driver forskningsinfrastruktur o.a. infrastruktur som benyttes til forskning.²⁵

Utgangspunkt i for Forskningsrådets anbefaling på dette punktet er forventningen uttrykt i regjeringens instituttstrategi om at alle institutter "bør rapportere på et felles sett med nøkkeltall om forskning". Formålet med slik rapportering skal være å skaffe innsikt i omfanget av FoU-aktivitetene hos hver enkelt institusjon, i sektorene totalt og utviklingen av denne. Dette er informasjon som kan bidra til helhetlig strategisk og instituttpolitisk kunnskapsgrunnlag både for instituttene, eierdepartementene og Forskningsrådet.

---

²² <https://www.nifu.no/fou-statistiske/fou-statistikk/>

²³ <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1989-06-16-54>

²⁴ <http://www.foustatistikkbanken.no/nesstar/temp/EGMS20140708094648757/Nøkkeltallsskjema2016.pdf>

²⁵ Begrepet "forskningsinfrastruktur" er nærmere definert på Forskningsrådets webside om Nasjonal satsing på forskningsinfrastruktur: <https://www.forskningsradet.no/om-forskningsradet/programmer/infrastruktur/om-infrastruktur/>

Forskningsrådet anbefaler:

I første omgang bør følgende nøkkeltall rapporteres:

- Vitenskapelige publikasjoner gjennom CRISTIN
- Antall FoU-årsverk
- Antall ansatte med PhD
- Antall avlagte doktorgrader utført (minst 50 %) ved instituttet
- Finansiering fra Forskningsråd, EU og eventuelle andre direkte forskningsbevilgninger

Forskningsrådet anbefaler at nøkkeltallene for FoU rapporteres til NIFU samtidig med rapportering av generell FoU-statistikk. Det legges til grunn at disse nøkkeltallene blir offentlig tilgjengelig for publisering som identifiserer enkeltinstitutter.

7.3 Forskningsfaglig rapportering

Det er ikke naturlig at Gruppe II-instituttene rapporterer forskningsfaglig aktivitet skriftlig direkte til Forskningsrådet, slik instituttene som mottar grunnbevilgning gjør.

Det kan likevel være en fordelaktig om instituttene rapporterer sin FoU-aktivitet mer enhetlig gjennom sine årsrapporter. Dette vil gjøre det mulig for eierdepartementer og Forskningsrådet å sammenstille informasjon felles for Gruppe II-instituttene. Et felles rapporteringsopplegg kan muliggjøre en helhetlig oppfølging av utviklingen av sektoren, og synliggjøre instituttene som en effektiv og formålstjenlig del av det norske forsknings- og innovasjonssystemet. Innsikt fra en helhetlig forskningsfaglig rapportering kan legge til rette for at Forskningsrådet på en bedre måte kan bidra til langsiktig kunnskapsoppbygging f.eks. gjennom utformingen av sine budsjettformål.

Forskningsrådet anbefaler:

Forskningsrådet skal utarbeide et forslag til en felles mal for rapportering av FoU-aktiviteter i Gruppe II-instituttene årsrapporter. Innholdet i denne kan være oppsummering av nøkkeltallene, beskrivelse av aktivitetstyper, temaområder, teknologiområder, viktige prosjekter og publikasjoner.

7.4 Etablering av møteplasser og arenaer

Instituttene innenfor grunnfinansieringssystemet følges som nevnt opp innenfor fire arenaer, miljø-, primær-, samfunns- og den teknisk-industrielle arenaen.

Forskningsrådet ønsker å bidra til å etablere arenaer slik at dialogen mellom departementene som brukere av forskningen, instituttene og Forskningsrådet, kan fungere bedre. Dette er ikke minst viktig for de departementene som ikke har ansvar for grunnbevilgning til instituttene, men som er oppdragsgivere og brukere av instituttene forskning.

Instituttprosjektet peker på muligheten for å etablere en egen arena for Gruppe II-instituttene, og i Regjeringens Instituttstrategi skrives i tillegg følgende: "Forskningsrådet bør opprette en nettverksarena slik at alle instituttene som instituttpolitikken gjelder for, inngår i en felles oppfølging fra Forskningsrådet". Et naturlig element i en slik oppfølging er å etablere en møteplass for denne Gruppe II-instituttene. Litt ulike formater og innhold i en slik møteplass bør testes ut.

I rapporten *Statlig tildeling av grunnbevilgning til forskningsinstitutter og forskningskonsern*,²⁶ gjøres det en gjennomgang av arenastrukturen for instituttene som tildeles grunnbevilgning. Også her diskuteres mulighetene for andre fag-, finansierings- kommunikasjons- og oppfølgingsarenaer enn de vi har i dag. Det er naturlig at forslaget om etablering av en eventuell nettverksarena felles for alle de 44 instituttene i gruppene 1, 2 og 3 vurderes i denne sammenheng.

Forskningsrådet anbefaler:

Forskningsrådet etablerer og organiserer en kommunikasjonsarena/møteplass der lederne for Gruppe II-instituttene og Forskningsrådets ledelse deltar. Også representanter fra eierdepartementer inviteres til å delta. Formålet er i første omgang å utrede og diskutere beste praksis for hvordan forskning organiseres, finansieres og rapporteres i Gruppe II-instituttene, presentere og diskutere nasjonale forskningsstrategiske satsninger, samt å legge en plan for implementering av den felles oppfølgingen fra Forskningsrådet på kort og lang sikt.

7.5 Oppfølging av vitenskapelig kvalitet

Gruppe II-instituttene bidrar med en betydelig del av den FoU som utføres i instituttsektoren. Regjernings instituttpolitikk uttrykker en ambisjon om at "Instituttsektoren skal utvikle kunnskapsgrunnlag for politikktutforming". En stor del av kunnskapsgrunnlaget som Gruppe II-instituttene leverer, vil nødvendigvis være forskningsbasert. Institusjonene i Gruppe II-instituttens relevans er allment akseptert, og er også sikret gjennom etatsstyringsprosessene. Forskningen må i tillegg til å være relevant, ha høy forskningsfaglig kvalitet.

Det bør derfor vurderes hvordan man best sikrer at forskning som leverer kunnskapsgrunnlag for politikktutforming, i tillegg til relevans også har høy vitenskapelig kvalitet. Dette vil i første omgang ivaretas gjennom oppfølging av nøkkeltallene som er foreslått rapportert, f.eks. publikasjonspoeng, antall ansatte med doktorgrad og omfanget av finansering av midler fra forskningsråd og EU som er oppnådd gjennom åpne konkurransearenaer.

I tillegg bør også forskningsaktivitetene ved de "forskningstunge" instituttene med jevne mellomrom være gjenstand for eksternevaluering. Både Havforskningsinstituttet, Polarinstituttet og Folkehelseinstituttet har f.eks. tidligere vært inkludert i slike evalueringer organisert av Forskningsrådet.

Systematisk arbeid med evalueringer vil styrke kunnskapen om instituttene og legge til rette for en kunnskapsbasert dialog mellom Forskningsrådet, institutter og eierdepartementer.

Forskningsrådet anbefaler:

For å bidra til at forskning som danner kunnskapsgrunnlag for politikktutforming har høy vitenskapelig kvalitet, skal Forskningsrådet legge til rette for at Gruppe II-instituttene kan være gjenstand for evalueringer og systemvurderinger. Slike evalueringer bør gjennomføres av eksterne internasjonale ekspertutvalg. Evalueringen kan inngå som del av øvrige evalueringer utført av Forskningsrådet.

---

²⁶ Statlig tildeling av grunnbevilgning til forskningsinstitutter og forskningskonsern. Rapport fra Forskningsrådet, 15.06.2020. 978-82-12-03852-3 (PDF).

7.6 Grunnfinansiering av forskning

Strategi for helhetlig instituttpolitikk slår fast at instituttsektoren "skal utvikle kunnskapsgrunnlag for politikkutforming og bidra til bærekraftig utvikling og omstilling, gjennom forskning av høy kvalitet og relevans".²⁷

Dette betinger at instituttene både har, og kan dokumentere, vitenskapelig kvalitet. Vitenskapelig publisering bør derfor være en naturlig del av virksomheten ved institusjoner som har som oppgave å gi samfunnet forskningsbaserte faglige råd. Instituttene bør også kunne tilby mer enn å svare dagens på etterspørsel. De må også være forberedt på å bidra til omstilling og innovasjon. Etterspurt forskning kan dessuten være gjenstand for avgrensninger som i noen tilfeller kan innvirke på resultatet. Instituttene må derfor ha kapasitet og ressurser til å sikre at etterspurt forskning inngår i et større, helhetlig faglig grunnlag, og derfor ikke farges av bestillingen. Begrunnelsen for grunnbevilgning til forskning er nettopp for å legge til rette for at instituttene skal kunne oppfylle disse forventningene.

I Synteserapporten foreslås det at grunnfinansieringssystemet bør tilrettelegges for å kunne inkludere flere institutter i ordningen. Instituttprosjektet er også åpen for grunnbevilgning til forskning for flere institutter, "men presiserer at det ikke nødvendigvis betyr at grunnbevilgning/basismidler kanaliseres via Forskningsrådet".

Forskningsrådet anbefaler:

For å sikre faglig kvalitet, objektivitet og langsiktig kunnskapsutvikling for de "forskningstunge" institusjonene blant Gruppe II-instituttene, bør det eierdepartementene vurdere om en del av bevilgningen allokteres som grunnbevilgning for forskning. Disse bevilgningene skal ikke nødvendigvis tildeles og følges opp gjennom Forskningsrådet.

---

²⁷ <https://www.regjeringen.no/contentassets/980bb6529e194ddb970dc04b4d138af2/instituttstrategi.pdf>

Vedlegg: Hovedpunkter diskutert med og utsendt til instituttene

Forsknings-aktiviteten

- I hvilken grad er forskning omtalt i tildelingsbrevet til institusjonen?
- Hvordan er forskningsaktivitetene i hovedsak finansiert?
- I hvilket omfang deltar virksomheten i forskningsprosjekter som er finansiert av Forskningsrådet og/eller EU?
- Driver institusjonen oppdragsforskning?
- Forvalter og driver virksomheten infrastruktur som benyttes til forskning?
- I bestillingen til Forskningsrådet er det spesifisert følgende: *"For forvaltningsinstituttene er det forskningen, og ikke forvaltningsoppgavene som skal følges opp av Forskningsrådet"*. Dette temaet vært diskutert i nesten alle møtene. Vi tar gjerne mot innspill på om og hvordan dette best kan gjennomføres.

Nøkkeltall og oppfølging

- I hvilken grad oppfattes dagens rapportering (NIFUs FoU-statistikk, se vedlegg) som brukervennlig, formålstjenlig og relevant for rapportering av forskningsaktiviteten?
- I hvilken grad er det mulig å "skille ut" og rapportere forskningsaktiviteten som egen aktivitet?
- I hvilken grad kan forskningsaktiviteter knyttet til bruk av infrastruktur synliggjøres og rapporteres, dersom det er aktuelt?
- Rapporterer virksomheten publikasjoner gjennom Cristin?
- Finnes det interne oversikter over FoU-årsverk og personale med PhD?

Arenaer

- På hvilken måte (hvilke arenaer) er virksomheten i inngrep med Forskningsrådet i dag?
- I *"Grunnlag for en helhetlig instituttpolitikk"* foreslås at "det lages en egen arena utenfor, men i tilknytning til, grunnfinansieringssystemet". Vi mottar gjerne synspunkter på innretning av en slik arena (i betydningen "møteplass"). Flere har f.eks. foreslått at det etableres en "forvaltningsarena" for de 12 "nye" institusjonene, andre ønsker faglige orienterte arenaer, mens andre igjen ser fordeler ved å være inkludert i møteplasser sammen med de instituttene som i dag er innenfor grunnfinansieringssystemet.